

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fl., a doua órá
12 fl., a treia órá 10 fl.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii«

in
Blaş.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XI.

Blaş 11 Maiú 1901.

Numérul 19.

La chestiunea ajutorului de stat.

Am relevat în unul din numerii trecuți ai foii noastre felul nevrednic și umilitor, după care s'a împărțit și ást timp ajutorul de stat la preoțimea noastră din Archidieceasă.

Cele scrise de noi au aflat resunet în ziaristica noastră întrégă, care n'a șovăit a infiera procedura ácéstá excepțională urmată față de preoțimea noastră și numai față de preoțimea noastră.

În special ne-a înveselit atitudinea confratilor de la „Telegraful Român“. Ei pentru moment sînt „beati possidentes“, și cu tóte acestea vęd, că nu este bine a ne încredința ajutorului omenesc, ci stărue, ca noi de noi și de la noi să ne creám condițiunile unei vieți, ceea ce le face onóre. Ne pare bine, că nu-i orbesce constelația momentului. Ne pare bine, că și ei nutresc convingerea: Timeo Danaos et dona ferentes.

Atitudinea conglásuitoare a ziarelor noastre în chestia ajutorului nostru de stat e binevenită pentru noi și din alt punct de vedere. Anume în anii trecuți, la locurile mai înalte, vina pentru neîndreptățirea clerului nostru se arunca pe umerii nostri. Dacă „Unirea“ nu agita — așa se zicea — atunci trebile se puteau compune și împăca, dar după agitațiile „Unirii“ se impune guvernului o atitudine intransigentă.

Am înghițit și imputarea aceea nedreptă. Am arėtat numai, că „Unirea“ nu este organ oficios, nici chiar semi-oficios al mitropolitului. Pe córdele „Unirii“ am aplicat „sordina“ și am înădușit isbucnirea durerii noastre cumplite, ce o simțiam la vederea chipului sfint, al Sionului românesc, scuipat și batjocorit. N'am voit să mai ridicăm greutate în calea regulării ecuitabile și corespundătoare a ajutorului de stat.

Și ca să dovedim, că nu stăm sub stăpânirea patimei, vom recunósce, că ceva paș de îndreptare s'a făcut. Anume s'a șters condiția cea mai umilitóre a împărțirii ajutoarelor de stat: vidimarea solgábiraelor. Condiția ácéstá era nesuferită; ea însēmna ridicarea solgábiraelor peste auctoritatea singur competentă a preotului, peste auctoritatea Ordinariatului.

S'a mai șters și opreliștea de a subtrage preoților din ajutorul de stat

sumele cu cari datoresc fondurilor diecesane amėsurat statutelor vigente.

Nu denegăm acestor îmbunătățiri recunoscința noastră. Dar nu putem să retăcem, că prin aceste aprópe nimic nu s'a sanāt din relele de mai înainte. Întru adevăr, ajutorul de stat se dá pentru despágubirea preoților după pierderile ce le-au suferit prin introducerea legilor politico-bisericesci. Dacă e așa, atunci unica dreptate posibilă este, ca atáta să se deie proporțional fie cārui preot, pe cât a pierdut, și ca la împărțirea ajutorului de stat afară de criteriul acesta, altul să nu pótă avé loc.

În schimb vedem, că tocmai de acest principiu nu se ține nici un cont.

Nu mergem noi până acolo, cât pe toți preoții nostri împărțáșiți din ajutor să-i declarăm de vinduți, de unelte ale organelor politice. În cele mai multe casuri nici vorbă nu póte fi de așa ceva. Și să-și ferescă Dumnezeu, că altcum n'ar rămâne, de cât se desperăm de viitorul neamului și a bisericii noastre.

Orí cum ar fi ínse, dar împărțáșirea unora cu sume relativ enorme și preterarea altora, arată, că de principul mai sus amintit, ca toți preoții să fie desdăunați în proporția pierderilor suferite, nu se ține cont. Și aici e nedreptatea, și aici e nesocotirea Ordinariatelor, și aici e isvorul demoralizării.

Noi scim, că Archiereii bisericii noastre n'au întrelásat nici o ocaziune, pentru a sana acest rėu; scim că și mai de curėnd s'au făcut pași pentru a întórcce lucrurile spre mai bine. Care va fi rezultatul demersurilor? — nu scim.

Dar tocmai fiind că nesigur e succesul, de altă parte fiind că poziția noastră e fórté gingașă, ne bucurăm de consensul unanim al foilor noastre întru relevarea marei și strigátorei nedreptăți, ce să face clerului nostru prin împărțirea de până aici a ajutorului de stat.

Frații de la „Telegraful român“ din pátania noastră au tras invětături, și sinodul lor în butul bunăstării actuale a decis înființarea unui fond central pentru dotarea preoțimei, ca la un moment de nevoie biserica fraților nostri să pótă renunța la congrua dată din vistieria statului.

Noi — o mărturisim cu durere — n'am avé curajul, a ne gândi măcar la un asemenea lucru. Rațiunile fondului viduo-orfanal arată, că pe preoții nostri nu-i dóre nici de sórtea vėduvelor și orfanilor sėi. Sînt puțini, cari își plătesc tacele, și cari le plătesc, le plătesc cu chiú și val. Să mai cerem de la ei contribuiri la un fond de congruă?

Este scris, că n'a perit încă nici un popor, de cât numai din vina sa proprie.

Dacă robia ne va fi sórtea și pentru viitor, apoi noi vom fi de vină.

Dar sėrăcia, sėrăcia! Cu aceste vorbe vom fi intimpinați.

Recunósce. E cu adevėrat rușinosă remunerația după oficiu a preoților nostri.

Dar cu tóte aceste să ne punem mânia pe inimă. Spună fiesce care preot, cât cheltuiesce pe an pe nimicuri, pe tutun și pe alte lucruri, cari absolut nu au de a face cu necesitățile vieții. Óre tacsă de 2—4 floreni să n'o pótă nici cum plăti la fondul, care asigură subsistența vėduvei sale și a orfanilor sėi? Și n'ar puté da tot pe atáta, pentru ca cel puțin următorii sėi să se pótă bucura de un viitor mai bun?

Nu mai continuăm.

Constatăm, că preoțimea noastră are drept la congruă de la stat, fiind că implinesce cea mai nobilă parte din datoriile statului față de cetățeni: e îngrijitorul ordinii morale.

Să nu uităm ínse, că statul dá pentru scopurile sale. Și dacă aceste scopuri sînt contrare cu bazele de ordine morală a preotului, preotul ipso facto ajunge în conflict cu statul.

Și atunci statul să face contrar bisericii și în consecință și preotului.

Nu e deci mântuire în ajutoarele de stat. Și de aceea dreptate au frații neuniți, când își creéză fond de salarisare.

Noi?

Noi nu ne îngrijim nici de sórtea vėduvelor și orfanilor, ci le lăsăm în ulițe.

Dacă nu ne îngrijim noi de noi, apoi nu sîntem vrednici de o tractare mai bună, de cum ne împărțáșese guvernul cu împărțirea ajutorului.

Peregrinagiū la Mănăstirea Prislopului.

(Districtul Hațeg).

P. S. Sa Episcopul Lugosului Dr. Demetriu Radu în *Epistolă Pastorală*, publică Iubileul anului sfânt în diecesă Lugosului pe timpul de la 10 Mai până la 10 Novembre a. e. După respectivul document pontificiū și după o potrivită espicare a Indulgenței saū iertării păcatelor, acordată priu Iubileul anului sfânt și în fine după ce spune, că în urma rugărei ce a dat-o la S. Scaun Apostolic, numărul cercetărilor de biserică, prescrise pentru Iubileu, s'a redus de la șesă-zeci la șesă în aceeași Diecesă continuă:

„Veneratul Cler și Iubitul nostru popor credincios de sigur își vor aduce aminte, că înainte de acesta cu trei ani, cu a Noastră Archierescă aprobare și binecuvântare, un Comitet, compus din membrii Ven. Cler și din Laici fruntași gr. cat. din țara Hațegului, a fost inițiat o colecță publică pentru repararea atât de vestitei Mănăstiri de la Prislopul Silvașului. Grație inimelor generose și dornice de păstrarea monumentelor străbune, din obolul ast fel adunat, în anul acesta ne-a reușit a putē face reparațiunile mai de căpetenie și a scōte din ruine acest monument sacru, vechie și strălucită dovadă despre evlavia creștinescă a Părinților nostri.

„Bunii nostri credincioși din satele dimpregiurului Sfintei Mănăstiri, aveaū deja obiceiul frumos, de a merge acolo în peregrinagiū de două ori în an, la sērbătōrea S-tului Ioan Evangelistul, hramul mănăstirei, cădētōre în 21. Mai s. n., dar care sērbătōre deja din bătrīni se serbeză în duminica cea mai apropiată. și, în mesurā mai mică, la ziua Sfintei Cruci. Indemnați de acest obiceiū evlavios, Noi, din cauza restaurărilor făcute, și mai virtos pentru fericitul eveniment al

Iubileului anului sacru și tot odată al Iubileului de două sute de ani de la S. Unire, ne am propus a da anul acesta un impuls mai tare și o strălucire mai mare peregrinagiului sacru la aceeași Sfintă Mănăstire. Spre scopul acesta, asemenea am ținut de bine, a da rugare la S-tul Scaun Apostolic, spre a înlesni încă și mai mult condițiunile prescrise la dobândirea indulgenței Iubileului pentru toți cei ce în numitele zile vor lua parte la peregrinagiul sacru la Mănăstirea Prislopului. Cu vīnă indestulire constatăm, că și rugarea acesta Ni-s'a împlinit din partea Sfintului Părinte. Și anume în sensul, că toți cei ce vor lua parte la peregrinagiul nostru în zilele 19 Maiū și 27 Septembrie, pentru dobândirea deplină a iertării peccatorilor lor, vor avē să facă înainte de peregrinagiū două vizite în biserică, și tot odată să-și mărturisescă peccatele și să se cuminece. Spre mai bună înțelegere înse lăsăm să urmeze însuși Rescriptul în versiune română.

Preafericite Părinte!

Episcopul Lugosului în Ungaria, plecat cu umilință înaintea tronului S. V. din considerarea împrejurărilor cu totul deosebite ale Diecesei sale se rōgă:

1. Ca numărul vizitelor în biserică pentru Iubileul anului sfânt să se reducă la cinci saū cel mult zece;

2. Ca toți cei ce vor merge în peregrinagiū în zilele 19 Maiū și 27 Septembrie din anul cergētor la Mănăstirea Prislopului din aceeași diecesă, cu aceea unică vizitare să satisfacă condițiunei vizitelor de biserică, prescrise pentru dobândirea Iubileului; rămânēnd înse în amēndouē casurile acestei grații mult dorite neatinsă cealaltă condițiune de mărturisire și cuminecare, așiderea prescrisă pentru dobândirea aceluiași Iubileū.

S. Penitențerie luând în considerare deosebitele împrejurări espuse, prin specială și espresă Auctoritate Apostolică, și ast fel cu îndurare învoindu-se Preasfintitul Nostru Domn Papa Leon XIII, privitor la partea *antăia* a rugărei concede *reducerea vizitelor la cel puțin șesă* în una și aceeași biserică, numai să se țină acolo eserciții speciale de pietate pentru dobândirea indulgenței Iubileului. — Privitor la partea a *doua* a rugărei, asemenea acōrdă favorul grației pentru acei peregrini, cari mai înainte de peregrinagiū vor fi făcut cel puțin două vizite în modul arătat mai sus. — Dat în Roma de la S. Penitențerie la 29 Martie 1901.

„Favorul ce ni-s'a făcut prin acest Rescript pontificiū, pe cât de mare și de deosebit, pe atât și de rar; iar în privința peregrinagiului nostru este identic cu acela ce s'a acordat de curēnd peregrinilor, cari vor merge în anul acesta la renumitul Sanctuarium al Prea Curatei Feciōre Maria din orașul Lourdes în Francia.

„Pentru împlinirea condițiunei pe lângă care s'a redus numărul vizitelor de biserică la șesă, de a se face adecă în același timp acolo deprinderi deosebite de pietate, aflăm de bine a dispune, ca tot de atâtea ori, acuma saū în postul Sfintei Marii, saū când Purtătorii oficiilor parohiale vor crede mai potrivit timpul în decursul celor șesă luni, la finea Manecatului unde acesta se celebrează neîmpreunat cu S. Liturgie, saū la finea Vecernei să se țină *Paraclisul* Prea Curatei Feciōre. În ținuturile acelea înse, unde omenii s'ar pregăti să mērgă în peregrinagiū la Sfintă Mănăstire în ziua de 19 Maiū, se va cānta *Paraclisul* de două ori mai înainte de ziua acesta. Peregrini se vor putē mărturisi și cumineca și la Mănă-

Feuilleton.

Cățelul pierdut.

De I. O. Hansen.

-- (Continuare.)

III.

Abia se depărtă juvelierul, când Lévasseur încă se pregăti de plecare. El merse la cel dintăiū cabinet de lectură, unde pentru o taxă mică se pot ceti tōte jurnalele din capitală. Aci ceru, să i-se aducă jurnalele din sēptmānile ultime.

El se adānci cu tot zelul în lectura anunțurilor, mai cu samă în rubrica aceea, carea tracta despre cāni perduți saū rātăciți. De ore ce, ast fel de anunțuri, de comun sīnt aședate la un anumit loc din jurnale, căutarea sa nu fu grea. Cu tōte acestea el avu de căutat mai multe ore și se făcu sēră, când în sfirșit paciința sa fu rēsplătită. Într'o fōe de bulevard, se anunța, că un cățel cu numele Fidel, un bolognes mic alb, s'a pierdut, și că persōna care-l va afla este rugată a-l preda saū a da informațiuni despre el la tutungeria madamei Bertrand în strada Copeau. Anunțul era de zece zile.

Detectivul indestulit scrisse câte-va însemnări în cartea sa de notițe și merse acasă.

În dimineța următōre el îmbracă costumul sēu cel mai miserabil, își puse perucă și barbă falsă și ast fel sēmāna cu un meseriaș serman. Plecānd de acasă, trecu peste Seina, apoi pe lângă grădina botanică și ajungēnd în strada Copeau, intră în tutungeria madamei Bertrand.

Aci își cumpēră nisce tutun și cu aceea ocaziune întrebă: „Madamă, mi-se pare că ai anunțat în jurnale, că ți-s'a pierdut un cățel mic, alb?”

— Ah, da; un bolognes mic alb, care se numesce Fidel, — rēsponse negustōresa.

— Și s'a găsit cățelul?

— Durere, nu! Din cauza acesta domnișōra Adela este nemāngăiată.

— Cine este domnișōra Adela?

— Proprietara cățelului, o actriță talentată de la teatrul Montparnasse, carea locuesce în casa acesta, în catul al treilea. Ea se numesce Adela Colombes; o artistă fōrte amabilă și plăcută. Scii pōte Dta ceva despre Fidel?

— Hm, înainte de asta cu o sēptmānă, am cumpērat de la un negustor de cāni, pentru cinci franci, un bolognes alb și după ce am cetit anunțul în jurnal, am presupus, că micul cāne ar putea fi furat.

Negustōresa îl privi cam scrutător; pōte că-și gândia: „Esteriorul te arată, ca și când tu însu-ți ai fi hoțul!” Apoi zise cu voce tare: „Dacă cățelul este cel adevērat, domnișōra Adela îți va da cu plăcere cinci-spre-zece franci pentru el. Dinsa îl iubesc mult, atât de mult, în cât era aprōpe să rupă legătura cu fidanțul ei, căci el a fost cauza, că s'a rātăcit cățelul. L'a luat adecă odată cu sine la plimbare și nu a băgat de samă, când a dispărut de lângă el.”

— Așa dar domnișōra Adela are un mire?

— Ei, da, pentru ce să nu albă?

Este Domnul Isidor Lurine, un bărbat june frumos, carele este agent pentru tot soiul de afaceri și acum de curēnd a erezit o avere mare, așa că în curēnd va fi cununia, la care și eū sīnt invitată.

După părerea sa, Lévasseur a aflat destul de la negustōresa fiecară. Deci zise: „Voiū merge sus la domnișōra Colombes, ca să vorbesc cu dinsa despre cāne.”

— Da, da, fōrte bine faci!

— Este acasă?

— Acum da. Numai la zece ore trebuie să mērgă la probă.

Detectivul părăsi prāvālia și se urcă în catul al treilea, la locuința actriței. O femeie bētrānă îl conduse în lăuntru.

Adela Colombes, o jună damă, fōrte frumoasă și plăcută, ședea pe un divan roșu, studiind o rolă, fumând o țigaretă și din când în când jucāndu-se cu o pisică galbină.

„APA MINERALĂ {AMARĂ} FRANCISC IOSIF” este unicul purgativ-natural și plăcut la gust.

stire cu ocasiunea peregrinagiului; din cauza multimei celei mari de credincioși insee, ce va fi acolo, este mai bine, ca aceiași peregrini să-și împlinescă această a doua condițiune prescrisă pentru dobândirea Iubileului mai înainte de începerea peregrinagiului. — Spre știință și orientare Purtătorii oficiilor parohiale vor explica toate acestea îndreptate spre binele sufletesc credincioșilor lor.

„La urmă plăcut Ni-este a adauga, că, însuflețit de venerațiunea către memoria Părinților noștri, cari, pe lângă toate greutățile vremilor ce le aveau și ei, ni-au lăsat în mostenire Mănăstirea Prislopului, și mai virtos mișcat și silit de dorul și chiar de datorința de a implora la olaltă cu bunii Nostri credincioși din valea Hațegului și cu cei alalți ce se vor aduna, mila Domnului preste noi toți. — ne-am hotărât a conduce Noi înșine peregrinagiul și de a împlini funcțiunile sacre la aceeași Sfântă Mănăstire în ziua de 19 Maiu. Și darul Domnului a toate povățuitor, veghiând preste noi, conducă în pace pașii celor ce într'acolo vom pleca, și facă ca toți să ne putem reîntorče îmbogățiți la suflet cu cerescă milă sa: și preste tot mai facă același dar, ca din Iubileul azului sint să putem trage cu toții neprețuitele folose împreunate cu el spre binele sufletelor noastre, și ast fel să fim din ce în ce mai mult tari și pururea neclătinați în credință, înflăcărați de nețermnit devotament către scaunul S-tului Petru, și plini de rivnă sfintă pentru strălucirea S-tei Uniri și pentru propășirea instituțiunilor ei!

„Darul Domnului nostru Isus Christos și dragostea lui Dumnezeu și împărțășirea Spiritului Sfânt fie cu voi cu toți. Amin.

Dat în Lugos din Reședința Noastră episcopescă la 3 Maiu 1901.

Episcop Demetriu Radu.

Idea organizării acestui peregrinagiū la rëndul nostru o aflăm foarte nimerită și o salutăm cu totă căldura. Era în adevăr timpul ca peregrinagelor, ce le face poporul nostru la unele locuri de evlavie, cum sînt mănăstirile: de la Nicula, Bicsad, Prislop, Strîmba, etc. să li-se deo o strălucire mai mare prin prezența arhierescă.

Mănăstirea Prislopului, pentru a cărei restaurare s'a fost adunat prin colectă publică preste 2500 corone, se află situată într'o poziție din cele mai romantice, în munții din țara Hațegului, la o depărtare de două ore de la orașul Hațeg. După cum sîntem informați peregrinagiul va fi tare numeros.

Peregrinii se vor aduna la biserica din Silvașul superior și de acolo în procesiune sacră în frunte cu arhierul, vor merge pe jos cale de una jumătate de ora până la S. Mănăstire.

Fie așa dară cuvântul nostru: *La Prislop!*

Revistă bisericescă.

Franța. În urma proiectului despre congregațiunii, primit din partea parlamentului, relațiunile diplomatice dintre s. Scaun apostolic și Franța s'au înrăutățit, ca să nu zic, că s'au rupt. Nuntial apostolic din Paris s'a reîntors în Roma, și se zice, că nu va merge la Paris, până când ministrul-president Waldeck-Rousseau nu va promite, că proiectul amintit nu-l va prezenta înaintea senatului. Asemenea s'au intrerupt și tratativele pentru umplerea scaunelor episcopesci devenite vacante. Și pe cum se svonesce, nici nu se vor reîncepe până la reîntorcerea nuntialului papal.

Revistă politică.

Austria. Înaintea parlamentului austriac se va prezenta spre desbatere un proiect referitor la regularea rîurilor și la canalizarea Austriei. Pentru ca guvernul să pōtă isbuti cu proiectul sēu, a cercat să câștige pe partea sa clubul germân și pe cel ceh. Acest din urmă a și promis adheșiunea sa sub condițiunea, dacă se vor regula și rîurile, ce le propune el.

Germania. Guvernul prusian prezentase înaintea parlamentului un proiect de lege referitor la agrari. Ministrul de finanțe Miquel, mare aderent al agrarilor insee s'a opus și l-a îndemnat și pe aceștia la opunere. Urmarea a fost neprimirea proiectului. Născându-se de aci neînțelegeri în sinul cabinetului, Miquel și împreună cu el alți doi ministri și-au dat abdicerea, carea a fost primită de către împăratul. Pentru servițiile sale împăratul Wilhelm l'a făcut membru al casei magnaților.

Bulgaria. Pentru ca să-și mai uite de necazuri, Bulgarii Miercuria trecută și-au făcut sērbătore. Împlinindu-se atunci a 25-a aniversare a rēscōlei din April 1876, au pus fundamentul unei statue, ce o vor ridica întru amintirea liberatorului Bulgarilor Alesandru II-lea Ţarul Rusiei. Piētra fundamentală, a pus-o însuși prințul Ferdinand în prezența plenipotențiatului rusesc. De aci a plecat un corțej cu facle la reședința prințiară, unde prințul a mulțămît

— Aha, sciū deja, pentru ce ai venit! — strigă ea la intrarea bētrānului. — Dta ești bārbatul spālătoresei mele celei nouē și ai venit după bani. Ah, buna dōmnă Duplessis să mai albă numai puțină răbdare încă; eū mē mārīt în curēnd după un agent avut și atunci voiū plāti cinstit tōte datorile mele.

— Scusă, domnișōră, eū n'am fericirea de a ti soțul spālătoresei Dtale, și nici nu viū după bani. — adause Levasseur, carele în timpul cāt a urcat treptele și-a croit planul. — Prezența mea are cu totul alt scop.

— Cu atāt mai bine! — strigă acțița rīdīnd.

— Dta ai pierdut un bolognes mic alb, cu numele Fidel?

Adela sārī în sus iritată. — Fidel al meu, Fidel al meu! — strigă ea.

— Ah, da așa este anunțat numele sēu în jurnal!

— Ai gāsīt cānele?

— Asta nu; dar pōte cā l'am cumpērat. Înainte cu o sēptēmānă, adecā am cumpērat de la un neguțātor de cāni, pentru cinci franci, un cātēl alb. . . .

— Hei, bētrānule, spuī adevērul?

— O, dar ce gāndesci despre mine domnișōră?

— Bine; și acum dar imi aduci cātēlușul meu iubit? Unde-i Fidel?

— În locuința mea. Mi-am ținut de datorința a-ti împārțāși, cā am făcut o ast fel de cumpēratură, carea acum mi-se pare suspectă. Se pōte, cā cānele a fost furat.

— Și ce pretinđi Dta?

— Sā-mi restituī cel cinci franci ce l-am dat pentru el, apoi o mică remunerare pentru ostenēla mea și atunci îți predāt

cānele, întru cāt se va dovedi, cā este proprietatea Dtale.

— Fōrte bine. Cānd imi pōți aduce cātēlul?

— Astāzi nu, fiind cā ocupațiunea mea nu-mi permite, ca să mai viū o dată azi aci. Māne insee!

— N'asī aștepta atāt de mult. Ași vrea bucuros sā-l capēt cāt mai curēnd îndērēt. Unde locuiesci Dta?

— În strada St. Lazare Nr. 17.

— Aceea e departe de aci. Cum te numesci?

— Piere Leroux. Sint mecanic.

— Imi voiū însemna adresa Dtale, pentru cā am de gānd să trimit pe cineva după cāne.

Artista merse la masa de scris și făcu repede cāteva notițe pe o fōe de hārtie.

— Este permis să vēd, dacă ai scris bine adresa mea? — întrebā detectivul.

— Privește! — strigā domnișōra Colombes, întindēndu-i hārtia.

Levasseur esaminā trāsurile scrisōrei. Un suris fugitiv alunecā peste fața sa, cānd vēdu, cā acēstā scrisōre este asemenea celei de pe fașia de hārtie, ce l-a dat-o juvelierul.

— E fōrte corect. — zise el. — Cred, cā vei trimite o persōnă, carea-ți cunoșce cātēlul, ca nu cumva să se întimplē o erōre, dacă acela n'ar fi al Dtale.

— Se înțelege, voiū trimite pe mirele meu, domnul Lurine. El pōrtā vina, cā s'a pierdut Fidel; pentru aceea el trebuie sā-l și aducā îndērēt și să plātēscă pentru dīnsul cel cinci franci.

— La ce timp pot aștepta pe domnul Lurine?

— Îndatā sint nouē ore. La zece vine mirele meū spre a mē însoți la teatru, unde are să se țină proba unui vodevil nou. După aceea va merge la Dta. Cam cātā un-spre-zece ore pōți să-l aștepti.

— Fōrte bine, domnișōră. La un-spre-zece ore voiū fi acasă. Săntare!

— Adio, domnule Leroux!

Detectivul pārāsī odaia și scoborī repede treptele.

— Sermana jună! — murmurā el în barba sa cea falsă. — Pe tine te așteptā acum o supērare și mai mare de cāt aceea pentru pierdereā lui Fidel. Dar totuși este bine, cā cel puțin nu vei cădea în cursa acēstui ticālos!

La eșirea sa din strada Copeaū, luā o birjā și merse la hotelul clientului sēu, care-l primi cu speranță și cu grijă. Vē puteți închipui mirarea și bucuria sa, cānd auđi despre rezultatele de până aci ale cercetārii detectivului.

— Acum trebuie să vii și Dta în strada St. Lazare la amicul meū, mecanicul Leroux, a cărui locuință și nume le voiū închiria pe timp de o oră pentru zece franci. — zise Levasser la finea raportului sēu. — Îndatā ce se prezentēzā Lorine și Dta recunoscī într'însul pe tālharul Lemoine, il aretez, pentru care scop voiū recuira și un polițist. Dacă insee Lorine totuși nu este cel cāntat, atunci trebuie să pūrceđ ast fel, ca el să nu presupunā nimic, cāci altcum m'ar împedeca în cercetāriile mele mai departe. De aceea mē voiū îngriji și pentru un cāne, care sā-l pōtă fi arētāt.

(Va urma.)

pentru manifestație și a zis între altele, că deși astăzi Bulgarii sînt persecutați preototindin, totuși el încredându-se în istețimea și constanța Bulgarilor sperază, că aceștia vor deveni cel dintâiu popor în peninsula balcanică. Cortejul de aci a mers la consulatul rusesc. Apoi la temnița unde e deținut Saraffof. În ziua precedentă o cătă de studenți demonstraseră în contra Rusiei, cu care ocaziune fură deținuți mai mulți inși, după așezarea pietrii fundamentale inse au fost eliberați.

România. Din Bucuresci se anunță o veste, care e merită să restabilească în mare măsură creditul țării în străinătate. Se telegrafiază, că cele mai bogate bănci împreună cu unii dintre bancherii din capitală, au compus sub conducerea Banței naționale un sindicat, cu scopul de a veni în ajutor statului în lipsele sale de bani. Împrumuturile acestea vor fi date statului în cont curent.

Transvaal. În timpul din urmă norocul începe să fie din nou pe partea Burilor. Generalului bur Dewett i-a succes să împrăștie corpul de armată englez de sub conducerea lui Babington luându-i toate tunurile și făcând prizonieri și două aripi, din armata engleză.

Cu succesul războiului nu sînt îndestulți nici chiar aceia, cari l-au provocat, dintre cari locul prim fără îndoială îl ocupa Cecil Rhodes.

Acesta anume spune în ziarele inspirate de dînsul, că cu armata actuală engleză nu se poate face nici o ispravă. Aprópe o sută de mii de soldați englezi, trebuie să apere linia ferată, apoi érá-și mai pe atăta trebuie să rămână în orașe pentru suprimarea eventualelor răscole ale Burilor, așa în cât din o armată de 250 mii abia o terțialitate, poate să se lupte cu Burii. Ba chiar și în acesta terțialitate cei ce nu sînt morboși sînt malconțenți. Urmarea ar fi să se trimită trupe nouă în Africa sudică. Dar fiind că acesta e imposibil, de aceea se sfătuiesc încheierea păcii înainte de sosirea frigului, pentru că în cazul contrar, războiul ar mai pute ține un an.

Corespondințe.

Scrisóre din Budapesta

— corespondență particulară a „Unirii”. —

— Sentința Rectorului. — Turburări antisemite la universitate. — Aprecierile presii. — Concluzii. —

Budapesta, Maiu.

Sentința Rectorului, despre care s'a luat notiță în nri precedent, a fost cu adevărat mai mult o laudă, de cât o dojană la adresa tinerimei.

Rectorul a ținut să accentueze, că prin depărtarea crucilor, nu s'a ținut nici de cum la vătămarea simțului religios al celor ce au ținut crucile în salele de propunere. S'a depărtat din motivul, că modul de purcedere al tinerimei a fost demonstrativ, în contra decisului senatului universitar.

La sfirșit a adaus: „Orncea și în viitor va fi tot de una la locul de onóre — și nimeni nu va îndrăzni să o depărteze de acolo, de cât nisee făptuitori lași, cari s'a ascuns în întuierec” . . . (Alusiune la ruperea crucilor de pe emblema țării).

Universitarii au erupt în ovațiuni la adresa Rectorului.

*

De un caracter mai vehement au fost turburările, iscate din prilejul prelegerilor profesorului Pikler.

La colegiul de filosofia dreptului numitul profesor, între alte concluzii filosofice a stabilit și următoarele: *patria e o noțiune învechită și îngustă; ér religiunea e numai pentru proști.*

Atacurile pressei de astă au fost mai fățișe. Era, veđi Dóme, vorbă și de — patrie!

Și totuși s'a aflat organe, cari au sprijinit ideile profesorului Pikler sub egida „libertății de propunere la universitate.”

Ascultătorii numitului profesor s'a grupat în două taberi: creștini și jidovi.

Se pregăteau să demontreze unii pro, alții contra.

Jidanii au pregătit un fel de manifest, în care își exprimă dragostea și alipirea față de profesor; creștinii voiu să impedece predarea manifestului.

Dar profesorul nu a ajuns a fi martor al acestor manifestări de adheziune sau aversiune — de óre ce înainte de a intra în sală, ascultătorii s'a încâierat în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Pe când se cetia manifestul, un ascultător strigă cu voce deunătoare:

— *Jos cu Jidanii!*

Pe un moment se face tăcere.

— Cine a strigat?

Creștinii se imbulzesc care de care să se insinue, că el a strigat.

Un jidan esclamă:

— Acel ce a zis vorba aceea, e un ticălos . . .

N'a apucat să-și isprăvescă dicția, căci numai de cât la isbit unul cu bastonul peste cap, încât a cădut plin de sânge.

S'a început încâierarea generală.

Nu auzia de cât plesnituri de palmi, și nu vedeai de cât brațe ridicându-se în aer și bastóne șuerând. Jidanii au fost bătuti rău.

Bătaia s'a lătit în coridóre și ici-colo vedeai câte un biet „individ”, scoborînd treptele cu o iuțelă așa de mare, în cât nu-l erau de ajuns picioarele, ei se mai ajuta și cu mâinile . . .

A urmat o serie nesfârșită de dueluri. Despre aceste n'am să raporteze. Amintesc numai faptul hazliu, că în după améza zilei cu pricina, pe ușa salei, care a servit drept teatru de război, se afla un afiș, prin care un anumit universitar creștin *provóca la duel pe toți jidanii* („az összes zsidókat.”)

Turburările s'a sfirșit numai în urma unei tactice destul de măiestre a Decanului. S'a postat adecă în ușa sălii însuși Decanul și numai acelaia îi permitea să între, care își da cuvîntul de onóre, că nu va demonstra.

S'a pornit cercetare.

*

Și care e „morala” fabulei?

S'ar părea, că prea se dá multă atențiune unor turburări, cari în ultima analiză dóră nici nu ne privesc așa de aprópe.

Modesta mea părere, e că mișcările aceste totuși ne privesc așa de aprópe.

Să ne aducem aminte de *fraternisarea* ce ieri-alaltăieri era între unguri și jidani. Și să ne aducem aminte, că urmările acestei fraternisări au fost cât se poate de triste pentru țara întregă și pentru noi — naționalitățile — în special.

Naționalismul a ajuns un monopol — și viniturile au ajuns să fie mai prețuite în ochii lumii, de cât locuitorii băștinași, cari nu aveau darul de a-și face reclam din dragostea lor de țară.

Să ne aducem aminte de haita pornită în presa magiario-jidană în contra noastră, și să ne dăm samă de pescuirile în turbure.

Zădarnice au fost protestele noastre; zădarnice opintirile de a nu se accepta legile *politico-bisericesci!*

Spuneam atunci, că vor urma efectele rele — și astăzi chiar reformații constatéză cu multă părere de rău, că de la intrarea în vigóre a legilor politice-bisericesci nivelul religios-moral al credincioșilor s'a coborît în mod îngrijitor.

Cât pentru publicul și presa magiară obiectivă *creștină*, am cetit nu odată erupțiuni pline de amărăciune la adresa Jidanilor.

Și astăzi vedem tinerimea ajunsă la aceeași concluzie; validându-și convicția în mod cât se poate de intuitiv: cu palma și cu pumnul.

Și cred, că ne intereséză și pe noi acest *proces de curățire*, când constatăm în publicul unguresc o însuflețire pentru cauza creștină și un afront fraților de cruce de mai înainte, scumpilor lor Jidani!

Coresp.

Serbătorile la sate.

Comitatul S.-Doboca, Maiu 1901.

Fiind preoțimea unicul element chemat de a conduce poporul în lucrurile spirituale, ei îi este dat a se interesa și de toate chestiunile, cari privesc moralitatea lui.

Între chestiunile acestea un loc de frunte îl ocupă chestiunea serbătorilor.

Deși fórté mult ar fi de a se face chiar în ce privesc serbătorile legate și duminecile, așa d. e. ar trebui regulat chiar timpul ținerii serviciilor sacre — cu toate acestea nu mă voi ocupa, de cât de unele serbători nelegate, rugând pe alții din clier mai competenți — să binevoiescă a se interesa de modul observării serbătorilor și a-și espune opiniunile, ca și noi cei de la sate să ne mai instruăm.

În unele comune, poporul nostru pe lângă serbătorile legate, serbeză unele zile, cari nici ce privesc naționalitatea, nici biserica, nu au ceva importantă, de cumva nu au ceva în semnătate mitologică, de când străbunii nostri erau păgân.

Față de aceste zile, poporul pórtă o frică deosebită, le consideră ca pe unele, în cari Dumnezeu cu o deosebită asprime pedepsește prin elemente naturali, pe cei ce ar cuteza a profana acele zile prin lucrul și mai ales prin lucrul la câmp.

Nu le consideră poporul de sărbători adevărate, nici nu se consideră obligat a le venera positive, prin cercetarea cultului divin, ei fiind sărbători laterale, spre venerarea lor, crede că-i destul de a nu lucra la câmp, ér profanarea acestor zile nu se poate face, de cât prin lucru, — jocul, beția, clăcile etc., fiind ertate după opiniunea lui.

Din cele espuse până aci să vede, că motivele, din cari porcedde poporul la ținerea acestor zile, sînt superstițioase și necorecte din punct de vedere moral. — Anume vedem 1. că ei cred cumcă există unele zile spre a căror sărbătorire e destul a nu lucra la câmp. 2. că există zile, în cari Dumnezeu pedepsește transgresiunea sărbătorii făcute esclusiv numai prin lucrul la câmp în mod deosebit prin tempestăți etc. 3. că jocul, beția și alte lucruri rele nu sînt oprite și nu sînt pedepsite de Dumnezeu în acele zile, sau cel puțin că nu sînt menite a profana sărbătorea și a atrage mânia lui Dumnezeu.

În unele comune, poporul merge și mai departe, anume din luna lui Maiu, până în Octobrie, ține câte-o zi pe săptămână, pe cum am eu cunoscintă, acele zile sînt Joile și Vinerile; acele sînt anumite sărbători votivale, cu destinațiunea indirectă de a dobândi de la Dumnezeu product bun, și indirecte spre a le feri hotarul de elementele naturale.

Fiind vremile grele și poporul lipsit, le este óre cum cu neputință a lăsa atâtea zile, fără de a câștiga ceva.

De aceea membrii din acele comune au luat refugiul la o apucătură farisaică și cu totul contrară spiritului evanghelic. Anume în acele zile nu lucră la ei în locurile lor proprii, ei se duc pentru bani pe alte comune, sau pe bani sau în clacă pe la proprietarii evrei și de alte confesiuni din comuna lor.

Prin apucătura acésta vrea să înșele pe Dumnezeu, căruia pretind a-i fi împlinit votul prin aceea, că nu au lucrat în țarina proprie, apoi voiesc a-și face și ceva venit, adecă ași serba lui Dumnezeu și a și lucra — în una și aceeași zi.

Când ast fel de indiviđi sînt interpelați de credincioșii din alte comune, că dacă au depus votul de a sărbători, pentru ce fug pe sat la lucru? — răspund, că votul lor e ast fel, „că lor numai în țarina lor proprie nu le este ertat a lucra airea înse, le este ertat“.

Acum dacă analizăm faptul, respective procedura de sărbătorire a acestor comune, aflăm nu numai superstițiunile înșirate mai sus, ei vom descoperi și un fel de cult idolatric, căci pe cine venerază ei atunci, când în acele zile nu lucră în țarina lor proprie? Pe Dumnezeu nu, căci de ar voi să venereze pe Dumnezeu, atunci nu ar lucra nici airea, căci tot membrele lui lucră ori și unde. Venerațiunea o dau țarinei lor.

Mai observăm, o opinie falsă despre vot, împlinirea aceluia și o negare a tot sciinței lui Dumnezeu etc., pe lângă scandalizarea credincioșilor noștri din comunele acelea unde lucră, și risul altor confesiuni de nepriceperea țaranului nostru — și de slaba instrucțiune religioasă, de care îl împărțasesc preoțimea.

Aci se ivesce întrebarea, că ce are preotul de făcut față cu ast fel de sărbătoriri. Trebuie să lucre la ștergerea sau susținerea lor mai departe?

După părerea mea, aceste sărbătoriri sînt de a se nimici, pentru că:

a) Motivele nu le sînt de ajuns, căci porcedd din motive lămesci: product bun, frică de tempestăți etc.

b) Poporul nu le voiesc, căci nu le observă; și cum le observă, vatamă pe Dumnezeu, nu-l venerază.

c) Sînt împreunate cu superstițiuni, cult fals, ceea ce nici un preot nu-l este ertat a concede în parochia sa.

d) Nu propagă moralitatea, ei din contra de moralisază poporul și în comunele unde s'a obligat la observarea lor, și unde se duc să lucre.

e) Compromit poporul și preoțimea noastră în fața străinilor.

De altcum mi-ar plăcé să aud și pe alții.

— f. —

NOUȚĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Credincioasa Șara Astinia a adus pe sama s. bisericii din Clopotiva, un clopoțel trison în valoare de 15. cor., un epatrachil 7. cor., un liturgier 7. cor., o evanghelie cu litere latine 25. cor., pentru s. biserică din Hobița un stichar 6. cor., un felinar de fier 4. cor.; peste tot 64. corone. Credinciosul poporean și cautor secundar Petru Pătruca, un chivot lucrat cu multă măestrie, rare poate face onore ori cărui iscusit măestru, în valoare minimal socotită de 50. cor., două felinare de acăț frumos lucrate cu două brațe, în valoare de 10. corone. Dómna Sofia Fărcaș, o perină de catifea frumos cusută ca ornament pe s. altar, lucrată cu mâna proprie. Maria Niculescu, o măsurită de altar cu dantele, icóna Preacuratei Fecióre cu inscripția între țesută. „Regina angelorum ora pro nobis“ Dumnezeu să le răsplătescă. Clopotiva, 10. April 1901. *Iacob Nicolescu*, preot gr. cat. — *Alexa Voda*, cantornul bisericii noastre a donat un candelabru și o stelută în preț de 20. cor., *Ilie Dobleu* și soția *Veselina* o față de masă de 4. cor., *Ioan Moldovan*, *Simion Toma*, *Ioan Moldovan*, *Nicon Toma* și sociile lor din Șeșsa-de-câmpie, au donat un rînd de veșminte de colóre neagră de barșon cu toate aparținătoarele în preț de 60. corone, pentru cari jertfe acestor binefécători li-se exprimă și pe acésta cale din inimă mulțumită, dorindu-le ca Parintele cerese să le răsplătescă cu bine. Săumărghita, la 28/IV 1901. *Augustin Almășan*, preot gr. cat.

Din Archidieceșă. *Concurse:* Până la 1. Iuliu n. se escrie concurs pentru ocuparea parochiei *Frâua*, distr. *Medias*. Beneficiile sînt: casa parochială de piatră, șură de lemn, 5. jug. 1305° porțiune canonică, lectical și stola îndatinată. — Până la 10. Iuliu n. e sub concurs stațiunea învățătorească din *Sola* distr. *Medias*. Beneficiile sînt: ajutor de stat 500. cor. repartiție 100. cor. cuartir și grădină.

Din diecesa de Oradea. Aflăm din „Familia“ că *On. Ioan Genț*, paroch în *Haleu*, a fost numit paroch și protopop în *Oradea-Olosig*. Instalarea solemnă s'a ținut în 28 April n. de către Ill. Sa dl *Dr. Augustin Lauran*, canonic-abate și prelat papal.

Sotiri personale. Distinsul avocat *Dr. Amos Frâncu*, domiciliat până acuma în *Sibiú*, de la 1 Maiu n. și-a mutat cancelăria advocațională la *Cluș*, str. *Szentegyház*. Nr. 24.

Predici. Luni, sărbătorea sf. *George*, a predicat în Biserica catedrală dl prof. *Dr. Ioan Sâmpălean*, ér mîne *Duminecă* va predica dl asesor consistorial *Aron Papiú*.

Ziaristic. Miercuri la 2 Maiu c. va apăre la *București* ziarul cotidian „*Cronica*“, în editura tipografiei *Toma Basilescu* și sub conducerea politică a dlui *George Panu*, deputat.

Serată literară-musicală. Societatea de lectură „*Petru Maior*“ va aranja la 16 Maiu n. o serată literară-musicală urmată de dans sub patronajul *Ilustrilor* *Dni: Dr. Alesandru Mocsonyi de Foen* și *Dr. Iosif Gall*, în sala hotelului „*Royal*“, cu binevoitorul concurs al Dăorelor: *Clotilda Oltean*, *Valeria Opris*, *Margareta Ruva* și al tinărului artist *Desideriu Lenghel*. Începutul la 7^{1/2} óre séra. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului societății.

În atenția studenților absoluți. Ministr. de răboiú conferesce stipendiul la medicină, chiar și acelor tineri, cari numai la toamnă se vor înscrie la universitate, cu obligamintul, să servescă 6 ani, ca medici militari. Până la întâiul rigoros stipendiul va fi de 480 cor., după aceea de 720 cor., ér de la sem. IX. până la obținerea diplomei 1000 cor. Petițiunile sînt de a se adresa până la 10 Aug. școlei pentru aplicarea de medici militari (*Viena*, *Währingerstrasse 25*.) și au să fie instruate cu carte de botez, atestat de pe cl. VIII-a atestat de maturitate și atestat de cetățenie.

Averile congregațiunilor franceze. S'au calculat în cifră rotundă, că congregațiunile franceze au toate la oaltă o avere de 50 milioane franci. În acela-și timp socotindu-se de toți 160 mi membri ai acestor congregațiuni, s'ar veni pe unul 3125 fr. *Rothschild* poșede singur 10 miliarde. Cei dintăi folosesc averea spre scopuri pii și umanitare, ér cel din urmă spre strivirea și subjugarea creștinilor. Unii sînt conduși de iubire, ceilalți de patimă.

Producțiuni. Artistul prestigiator, *Stanleț*, sosind în turneul seú și prin orașul nostru, va da azi *Sâmbătă* și mîne *Duminecă* două reprezentațiuni în sala otelului „*Univers*“.

Mulțumită publică. Ne putend în special răspunde fie căruia, pe acésta cale vin a aduce mulțumitele mele cele mai fierbinți tuturor acelora, cari cu ocasiunea serbărilor iubilare la împlinirea alor 40. de ani de profesură la gimnasiul gr. cat. din *Beiuș*, aranjate în 5. Maiu st. n. a. c., parte au conlucrat la aceste, parte prin gratulațiunile lor trimise din depărtări au înălțat acésta sărbătore și mi-au făcut ziua aceea neuitată. Dumnezeu să le răsplătescă însutit și inmiit. *Beiuș*, 8. Maiu n. 1901. *Georgiu M. Mărinescu*, prof. gim.

Necrolog. Redactorul nostru a fost ajuns de marea durere de a-și pierde pe scumpul seú tată *Isidor Domaș*, legător de cărți, mort *Duminecă* în 5. Maiu n. la órele 2. d. a. la vristă de 62. ani, în al 38-lea al fericitei căsătorii. Înurmintarea adormitului în Domnul a avut loc *Marți* d. a., celebrând Rsmul *Dr. Vasile Hossu*, canonic mitrop. cu asistința alor 6. preoți și 2. lectori. Au cântat prof. *Ionăș* și *Papiú*. Cuvintarea funebrală a rostit-o capelănul *Blașului Iuliu Nistor*. Un distins și numeros public, în frunte cu *Escel Sa Mitropolitul*, au ținut să deie ultima onore fericitului adormit, iubit și stimat de toți pentru însușirile plăcute și inima sa blândă și nobilă.

Odihnescă în pace!

† *Elena Posmușian*, fica preotului gr. cat. *Elia Posmușian* din *Ragla*, a repausat în urma unui morb grav de piept, *Sâmbătă* în 4. Maiu 1901. la 6. óre dimineța, în etate de 19. ani, provădută fiind cu ss. taine.

În veci amintirea ei!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

XV.

(Continuare.)

Inse mai mult și de cât vorbele acestea documentează cartea „*Mărturisirilor*“ cât de delicat și profund a păstrat el suvenirul mamei sale. Din acea carte neperitoare, care Augustin o scrisese pentru ca să amuțescă admirațiunea, ce-l încunjura și care tocmai rezultatul contrariu dorinței sale îl avu, din acea carte zic — se vede cât de tare a iubit el pe mamă-sa. Și cu toate că vrând a se umili pe sine însuși și peste ea aruncă câte o umbră, temându-se, că aureola sfântă a ei i-va impresura și capul lui; totuși din acea, în ciuda rătăcirii sale, în ciuda cuvintelor sale numai pe de jumătate pronunțate, făcu el să strălucescă ca printr'un vâl străvedătoriu blândeța, pietatea, modestia virgină, castitatea, eroismul de mamă și iubirea de Dumnezeu cu totul divină a acestei femei fără sémén. Din această carte învățăm în fine, ce e o mamă creștină, ce poate ea face pentru copiii săi și că dacă i-a mântuit, vindecat și adus prin rugăciunile sale la o viață cu totul nouă, ce suvenirii și recunoștința delicată și neperitoare le stărnesc în inimă.

O singură probă să mai aducem și apoi să punem capăt istorisirii despre această marte admirabilă, așa pe cum o finesce însuși Augustin, citând o pagină din „*Mărturisirile*“ lui, unde plânge cu o frumusețe naturală, în tonul profund, ne mai audiu, al inimii sale durerea fiască, pe care timpul o alină, dar nu o slăbește, și unde resusă iubirea, pe care despărțirea numai o întărește, fiind că o tot curățește.

„Acum inse — ast fei serie s. Augustin la 13 ani după mărta mamei sale — după ce mi-s'a vindecat deja sufletul de rana, în care poate carnea și sângele își puteau avea partea, înaintea feței Tale, o Dumnezeu meu, vârs lacrimi pentru șerbitorea Ta; cu totul alt fel de lacrimi, de cât cari provin dintr'un suflet zdrobit, considerând pericolele ori cărei inimă, care mure în Adam. Cu toate, că trăind în Christos, încă înainte de a se despărți sufletul ei de trup, a trăit ast fel, în cât în credința și moravurile ei era marit numele Tău; totuși nu cutez a zice, că de la botezul său, n'a ieșit din gura ei nici un cuvânt contrariu legii Tale.“

„Pentru aceea deci, o Dumnezeu sufletului meu, mărirea și viața mea, retăcând pentru puțin timp faptele ei bune, pentru cari îți dau laudă și mulțumită, mă rog acum înaintea feței Tale pentru păcatele mamei mele; auzi-mă Dómne în numele Medicului ranelor noastre, care a atârnat pe lemnul crucii și ședând de-a drépta Ta se întrepune pentru noi. Știu, că ea a lucrat în mod îndurătoriu și că a iertat din inimă celor, ce i-au greșit; iertă-i și Tu greșelele, cari din întâmplare le va fi făcut în decurs de atâția ani de la botezul ei. Iertă-i, o Dumnezeu meu, iertă-i, te rog, și să nu intri la judecată cu șerbitorea Ta.“¹⁾

„Cred, că i-ai și dat acea, de ce Te rog, o Dumnezeu meu; inse primesce bucurios acest sacrificiu de bună voe a buzelor mele, ca să n'o desfacă nime de sprijinul tău. Să n'o amenințe leul, diabolul, nici prin putere, nici prin cursă; nici nu va zice ea, că nu datorește cu nimic, de temă ca să n'o convingă și prin viclenia sa acu-

satoriul cel isteț, ci va zice, că greșelele ei le-a iertat Acela, căruia nime nu-i poate reînțorce, ceea ce a dat de bună voe pentru noi.“¹⁾

„Repauseze în pace cu bărbatul său, afară de care, nici înainte, nici după el, n'a cunoscut pe altul, căruia i-a servit cu iubire și răbdare, numai ca să-l potă câștiga și pe el pentru Tine. Inspiră, o Dumnezeu meu pe șerbii tăi, frații mei, fiul tău și domni mei, cărora le serveasc cu cuvântul, cu inima și cu péna. ca ori cât vor ceti aceste pagini, să-și aducă aminte la altarul tău de șerbitorea Ta, Monica, și de bărbatul ei Patriciu, prin cari m'ai făcut să mă nasc în lumea această, fără să știu eu cum. Să-și aducă aminte cu o iubire piă de părinții mei, cari m'ai adus la lumina această trecătoare. Ca ceea ce a cerut de la mine pe patul morții să i-se deie ei din destul prin rugăciunile multora, mai mult prin „*Mărturisirile*“ mele, de cât prin rugăciunile mele.“²⁾

XVI.

Fiul atător lacrimii.

387—430.

În ceasul său din urmă, vădând sfânta Monica pietatea și zelul, în care îl lasă pe Augustin, se umplu de bucurie. Ce ar fi fost inse, dacă această mamă venerabilă ar fi putut vedea urmările frumoase ale ostenelelor sale; dacă ar fi putut fi de față la dezvoltarea aceea admirabilă a sfinteniei și a talentului lui Augustin, față de care viața lui din *Cassiacum* nu era de cât o palidă aurora? Dumnezeu n'a voit așa. Aceasta ar fi fost o prea mare fericire pentru lumea această. O atare fericire e pentru viața eternă.

Nouă, cari ne încercăm a pătrunde prin întunecimea istoriei și a înțelege, ce a fost această sfântă femeie, ne va fi iertat a ne opri pe un moment la acest spectacol admirabil. Dacă e drept, că ea n'a avut numai chemarea, de a-și întorce fiul, ci și de a pregăti și a da s. Bisericii pe cel mai mare dintre doctorii săi, atunci, studiând noi și sfintenia și geniul s. Augustin în totă dezvoltarea lor ulterioară, nu facem alta, de cât continuăm studiul început asupra mamei, contemplând pe fiul, ce l'a lăsat după sine pe pământ.

De cum va ne va succede această descriere a spiritului și a inimii lui Augustin, ea va pute servi ca „un fond într'aurit“, din care figură venerabilă a sfintei Monice va apăre în totă splendoră sa.

Grijea cea dintâi a s. Augustin, după înmormintarea mamei sale, fu de a se reînțorce la Roma. El nu simția în sine destul curaj ca să se potă despărți de mormintul cel scump, și rămânând în Italia, el voia să câștige numai ușurința de a pute veni mai adese ori să se roge și să cêră acele luminări și inspirațiuni sfinte, pe cari o mamă, chiar și mortă, nu le denegă nici când fiului său. El rămase deci în Roma un an întreg, continuând modul de viață, care îl începuse în *Cassiacum*; dimineta o destinase pentru rugăciuni, și meditațiuni asupra s. Scripture, de care n'a mai putut abziice, pe cum și pentru compunerea mai multor opuri, despre cari vom vorbi în curând. Săra cerceta bisericii și locurile sfinte, de cari atâtea sint în Roma: catacombele, unde uda cu lacrimile sale moștele martirilor; apoi cu deosebire mănăstirile, pe cari nu le-a mai părăsit și unde s'a introdus cu încetul în viața aceea religioasă, care de la convertirea sa îl era dorul cel mai

de căpătenia, și pe care avea de gând să o introducă și în Africa. Acele câte-va epistole, cari le scrisese în epoca această, ni arată zelul, cu totul sfânt, de care era cuprins din ce în ce mai tare.

Nu-l încunjura de cât numai tăcerea, sêrăcia și umilința; suspina după singurătatea, în care, după cum însuși se exprimă, omul se potă sfinti și ridica în ceruri mai ușor, de cât ori unde; mărta o numia el „însoțitorea credincioasă a iubirei, care ne deschide pórta și ne lasă să ajungem la Acela, pe care îl iubim.“ Vedeți bine visele, ce le făcea la mormintul mamei sale își avea partea lor în acest progres spiritual.

Ele l'au ajutat să se potă despărți de lumea această, să-și potă ridica inima la ceruri.

Trecând anul dolinului fiesc, Augustin s'a reînțors în Africa, însoțit de Adeodat, Alipiu, Evodiu și alții; și după ce și-a vindut și împărțit sêracilor puțina avere, ce i-a rămas de la tatăl său, atât el cât și soții săi îmbrăcară câte o tunică neagră, încinsă peste mijloc cu o curea de plele, și după datina călugărilor egipteni, rădându-și capul în formă de corônă, dimpreună cu amicii săi a inaugurat lângă porțile *Tangustei*, viața aceea de rugăciune, sêrăcia și supunere, despre care visa de atâta timp.

„Așa petrecu el aproape trei ani, — zice biograful său — liber de ori ce gând lumesc, trăind dimpreună cu soții săi numai pentru Dumnezeu în postire, rugăciune și fapte bune; meditând zina și noptea asupra misteriiile legii creștine, și comunicând celor prezenți și celor absenți, prin conversați și prin epistole, luminile, ce i-le da Dumnezeu în contemplațiunile sale.“¹⁾ De alt fel el scria mai puțin, nu ieșia mai de loc din casă, și încunjura cu mare băgare de samă se arăta în public, mai cu samă în orașele, unde nu erau preoți ori episcop. Căci de când s'a fost lătit falma despre el se temea, că va ajunge sôrtea sfântului Ambrosiu și a multor altora, pe cari poporul așa zicând i-a prius și i-a făcut să se sfintescă de preoți sau episcopi contra voinței lor.

A venit inse ora hotărâtă de Dumnezeu, ca să pună în luminar lumina această și toate precauțiunile umilite ale acestui suflet mare nu l'au mai folosit nimic.

Într'o zi se duse în *Hippo*, cu gândul de a câștiga pentru viața călugărească un suflet mare, care i-se părea demn de această. Pe când asista el la sfânta liturgie cu cea mai mare reverință și de altcum fără nici o bănuțelă, pentru că acolo era deja episcop; etă că episcopul, un bătrân venerabil, se sui pe amvon și începu a se plânge, din întâmplare, chiar despre greutățile oficiului său și despre aceea, că ce mare lipsă ar avé el de un preot tiner, care să-l mai ajute în suportarea acelorora. La cuvintele acestea ochii tuturor se îndreptară spre Augustin; îl prinseră, îl duseră cu sila înaintea episcopului și în gură mare, cu o neșpusă însuflețire, pretindeau să fie ordonat de preot. Junele sfinte, care de loc nu se aștepta la asemenea scenă, începu a suspina și a vârsa lacrimi.

„Aceia, cari nu l'au cunoscut — zice biograful său — credeau, că doră îl vor pute mângăia, șoptindu-i la ureche, că deși oficiul de simplu preot e inferior meritului său, totuși îl apropie de demnitatea episcopescă. Dar un cuget cu mult mai sublim îl făcea pe el să suspine,“ — zice mai de parte Possidius.²⁾ El se gândia la viața-i trecută și plângea, cugetând la responsabilitatea, ce o va pretinde Dumnezeu de la el în o demnitate așa înaltă, pentru atâtea suflete, ce avea să-i fie concrețute.

¹⁾ Confess. lib. IX. c. 13.

²⁾ Tot acolo.

¹⁾ Possidius, cap. III.

²⁾ Possidius, cap. IV.

Ordinat fiind de preot nu numai că n'a părăsit modul de viață, ce-l începuse în Tagasta, ci din contră era gata să se facă și mai sêrac și mai umilit. Cu învoirea episcopului, el adună înaintea porților din Hippo pe toți soții săi de mai înainte, la care s'au mai adăus și alții, și a ridicat într'un loc, unde domuia pacea și liniștea, o mănăstire, care în curând deveni o adevărată școlă a sfințeniei, din care au ieșit toți episcopii cei mai mari ai Africei din timpul acela: Sfințul Alipiu, episcopul din Tagasta; s. Evodiu, episcopul din Uzale; s. Sever, Episcopul din Mileva; s. Possidiu episcopul din Calama, cel ce ni-a lăsat o scurtă dar foarte prețioasă biografie a s. Augustin; s. Profutur, episcopul din Cyrta și alții, mai mult de zece bărbați, distinși prin sfințenia lor, cari asemenea sfințului Augustin au ridicat mănăstiri și — pe cum zice Possidiu — întrecându-se în predicarea cuvintului lui Dumnezeu, au adus pretutindena pacea și unirea în Biserică.

„S. Augustin, asemenea unei stele, începu a răspândi între ei lumina, care și-a câștigat-o în decursul alor cinci ani atât de roditori de la întorcerea sa, predicând în fie care Duminecă în Biserică din Hippo, provocând pe eretici la dispute publice, scriind o mulțime de epistole, improvisând opuri, fiind tot de una gata. — continuă Possidiu, — se anunțe cuvintele mântuirii, atât în public, cât și cercuri private, acasă și în biserică. Lucrările și cuvântările sale stîrniră o admirațiune și o bucurie nespūsă între creștini. Cărțile sale, cari prin îndurarea lui Dumnezeu dărnă de admirat, urmau unele după altele în restimpuri scurte și se răspândiau cu înălțare, erau primite cu mare sete de eretici și catolici, cari se întreceau în dorul de a le citi, și se nisnău cu ori ce preț să câștige copiatorii, ca să pōtă aduna și cuvintele cele mai neînsemnate. Ast fel biserică Africei, umilită de atâta timp, ăr și-a înălțat fruntea sa, ba bucuria ei străbătu de parte peste mări.“¹⁾

Ceea ce era și mai frumos de cât acesta dezvoltare neașteptată a geniului și sfințeniei unui bărbat așa de tiner, botezat numai de cinci ani și ordinar de preot numai de câte-va zile, — era purtarea bătrânului episcop, care se bucura mai mult de cât ori cine și măria pe Dumnezeu cu lacrimi pentru că l-a trimis un atare ajutor. El se opunea invidioșilor, cari acusaș pe Augustin — pe basa nu știu cărei legi — numai, ca să-l astupe gura, și primia cu un suris umilit pe aceia, cari voiaș se stîrnescă chiar și în ei jalusia. Ca nu cum-va să-l pōtă despoia de razimul său puternic cele alalte biserici, ascunse pe Augustin într'un loc retras, așteptând acolo, până ce căpētă de la primarele Africei învoirea de a și-l sfinți întru coajutoriu. După câștigarea învoirei, s'a început o luptă minunată: bătrânul episcop suindu-se pe amvon își descoperi între strigătele însufleșite ale poporului intențiunea de a-l ordina pe Augustin de Episcop. Augustin refusa între șiroie de lacrimi, provocându-se atât la legile Bisericii, cât și la datinile Africei, și la nevrednicia sa; cu toate acestea el fu sfințit de episcop aprōpe cu sila. Pentru asta în totă viața s'a plâns, repetind în mii de forme, că el n'a fost demn de o atare demnitate, pe care de alt fel n'a folosit-o, de cât pentru a vesti și apēra credința cu mai mare zel, cu mai mult foc și autoritate.

(Va urma.)

Bibliografie.

Invitare de abonament.

Sibiū, April 1901.

P. T. Domnule!

De un șir lung de ani adun materialul necesar pentru compunerea unei istorii complete a *luptelor noastre politice-naționale*, cu începuturi din vremile îndepărtate, până la procesul Memorandului.

Sint atât de înaintat, nu numai în adunarea, ci și în aranjarea potrivită a materialului, în cât pot să încep cu tipărirea cărții, căreia cred că l-am dat titlul cel mai corespunzător, numindu-o:

„Cartea de Aur“.

Cartea mea nu are pretenția de a fi, sau de a cere să fie considerată de *istorie critică* a vieții noastre politice naționale din trecut, pentru că sevirișirea unei ast fel de lucrări reclamă alte puteri, mult mai destoinice de cum sint ale mele; ci „Cartea de Aur“ va fi o simplă, dar credincioasă și amănunțită istorie a tuturor evenimentelor politice-naționale, prin care a trecut neamul nostru în trecut, va fi o adunare de *material brut*, din care altă putere, alt condei va ave să compună la timpul său opera monumentală a *istoriei critice* despre luptele noastre.

Scopul meu este numai, să înlesnesc lucrarea pe sama celui ce are să vină și să-l dispensez de migăloasă muncă de a-și aduna el singur materialul trebuincios, pe care-l primesce gata de la mine.

În consecință:

„Cartea de Aur“

va conține:

1. Descrierea tuturor întrunirilor, adunărilor și conferințelor noastre *politice-naționale* din trecut, împreună cu rezoluțiunile votate din partea lor și cu vorbirile mai remarcabile rostite cu aceste ocazii.

2. Toate memorandele, petițiunile și reprezentațiunile adresate din partea *națiunii române* și din partea reprezentanților ei Monarhului și guvernelor de pe vremuri.

3. Toate vorbirile *autentice* ale deputaților nostri naționali, rostite în dieta țării, atât din Ungaria, cât și din Ardeal, împreună cu vorbirile *prelaților nostri*, rostite în casa magnaților, și cu vorbirile senatorilor români, țiuite în senatul imperial de la Viena.

4. Descrierea tuturor evenimentelor, cari deși nu se refer la viața noastră publică, au putut să aibă totuși influență directă sau indirectă asupra determinării atitudinii noastre politice din trecut, și au putut să contribuie la precisarea liniei noastre de conduită politică.

Vorbirile deputaților români, rostite în dietă, sint traduse cu totă esactitatea din textul original, publicat în analele dietale, pe basa notelor stenografice.

Cartea mi-a eșit foarte voluminoasă, pentru că va da opt tomuri, de câte 55—60 cōle tipărite, formatul octav mare.

Materialul pe care-l va cuprinde l'am împărțit ast fel:

a) *Volumul I și II* conține luptele noastre naționale din vremile mai îndepărtate până la anul 1865. — *inclusive dieta din Cluș* — cu o amănunțită descriere a evenimentelor politice din 1848—1849 și a impunătorilor lupte parlamentare și estraparlamentare, de la anul 1861.

b) *Volumul III și IV* conține luptele parlamentare, purtate din partea deputaților nostri naționali în dieta de la Budapesta, la anii 1865—1868.

c) *Volumul V și VI* conține luptele parlamentare, purtate în dietă și în casa magnaților, între anii 1869 și 1881, împreună cu mișcările politice-naționale estraparlamentare din acești ani.

d) *Volumul VII* va cuprinde luptele parlamentare și estraparlamentare dintre anii 1881 și 1892; ăr

c) *Volumul VIII* procesul „Replicei“ și al „Memorandului“, — descrise pe basa datelor autentice.

Sint de credința, că pentru a ne pute pune de nou în mișcare în politica militantă, fie pe calea vechie sau pe o cale nouă, e neîncunjurat de lipsă să cunoșcem în modul cel mai amănunțit tot ce am făcut pe terenul acesta în trecut, pentru că numai așa putem afla busola adevărată, care are să ne conducă în luptele viitoare.

În scopul acesta m'am decis deci a da publicului cetitor român

„Cartea de Aur“,

o carte, care va fi oglinda fidelă a faptelor noastre politice din trecut, atât de frumoșe și atât de puțin cunoscute, în deosebi generațiilor mai nouș ale națiunii noastre.

Pentru a mi-se face posibilă tipărirea acestei voluminoșe cărți, — după părerea mea de neapărată trebuință pentru actualii și pentru viitorii conducători politici ai neamului nostru, — fac apel la publicul român, la actualii fruntași naționali, cari vor afla depusă în ea, pe lângă titanica muncă a înaintașilor lor o bună parte și din munca lor proprie și fac apel și la viitorii conducători ai poporului român, la *tinerimea română*, care va afla în acest îndreptar politic o comoră bogată, un isvor nesecat de însufleșire națională, de muncă uimitore și de abnegațiune. — însușirile impunătoare și caracteristice ale înaintașilor nostri; și-i rog pe toți, să-mi acorde tot spriginul posibil a pute scōte de sub tipar cartea această.

Deschld deci abonament pentru primele două volume, cari vor apărē în decursul anului acestuia, cu prețul de 20 corōne amēndouē, (prețul de boltă va fi mai mare), în speranța că aceia dintre inteligenții nostri, cărora dată le este posibilitatea de a jertfi, vor aduce această jertfă pe altarul mult cercatei noastre națiuni.

Am trebuință de 300 abonenți pentru a pute face față speselor de tipar și cred, că acest mic număr va pute fi scos cu ușurință din frumoșă cunună de inteligență pe care o avem astăzi.

Lista abonenților va fi publicată.

Listele de abonament sint a se retrimite subscrișului la Sibiū (Nagyszeben), până la finea lunē Maii, c. n.

Intențiunea mea este, ca asigurându-mi-se posibilitatea tipării cărții, prin adunarea necesarelor 300 de subscrieri, se scot de sub tipar în fie care an câte două volume din cartea anunțată, așa ca în decurs de patru ani întreaga lucrare să fie depusă în mâinile publicului cetitor român.

Cu distinsă stimă:

Teodor V. Păcățian

Red. resp. al ziarului „Telegraful Român“.

Notă. O cōlă de subscriere e depusă și la Redacția noastră.

A apărut:

Constantin Berariu: **Tricolorul românesc**, Cernăuți 1901. O interesantă broșură, ce se ocupă cu afacerea colorilor naționale, atât de prigonite și la frații din Bucovina. Vom reveni.

Din Istoria Românilor. Episcopul Ioan-Inocențiu Klein, de Dr. Augustin Bunea, Blaș 1900. Opul acesta nu este o carte numai de istorie bisericescă, ci o istorie completă a vieții politice, religioșe, culturale și sociale a Românilor de pe timpul episcopului Klein, și pentru aceea se recomandă nu numai celor ce se interesează de istoria bisericescă, ci tuturor, cari voesc să cunoșcă trecutul întreg al Românilor. Credem înse că mai vērtoș din nici o bibliotecă parochială nu ar trebui să lipsescă.

¹⁾ Possidius, cap. VII.

Posta „Unirii“.

On. A. M. P. in B. Aŭ sosit, vor urma pe rind. Mulțumită.

D. G. C. in B. Cât ce vom dispune de spaț mai mult, până atunci puțină răbdare.

Belotinf. Achităm întreg anul 1901.

Ragla. Achităm anul 1898 și 1899.

Bujdos, Alsó-Várca. Achit an. 1900 sem. 2. și 1901 sem. 1.

Sevestreni. Achităm an. 1900.

M. în Budapesta. Achităm an. 1901, April—Iunie.

Homorod. Achităm an. 1899 și 1900. Notiță separată sub fașă ziarului nu putem. E de ajuns recipisa, cu convocarea la acest număr.

Jacob. Am primit și una și alta. Achităm an. 1900. În restanță mai este sem. 1. din 1901.

Sân-Nicolaul-mare. Achităm an. 1900 și 1901 Ianuar—August.

Ercea. Achităm an. 1900.

Sân-Georgiul-de-Câmpie. Achităm an. 1899.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

GRAUFARBIG REIN.

SOFORT TROCKNEND

Christoph-Lack
fără miros și se uscă repentin.

DERECHTE

Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

DAUERHAFT GERUCHLOS

Christoph-Lack
fără miros și se uscă repentin.

Cu veritabilul Christoph-Lack se pot văpsi (colora) pardimentele caselor, fără de a se întrerumpe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel nepăcut cum și uscarea târzie și scorbosă, ce o au vâpselile și lacul de olei. A fără de acestea modul întrebunțării lui e de tot simplu, în cât îl poți face fie cine.

Depozite în: Sibiu: Franz Jahn Söhne. (7) 4-15
Blaș: Ludovic Schuller.

Veritabila pomadă engleză „Tannochichinin“
a Drului Iosif Kriegl,

1. Before. (înainte)

2. After. (după)

impiedecă căderea și încărunețala timpurie a părului și a barbei, și ajută creșterea lor. O doză costă, anticipând prețul, 3 corone.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Asemnațiunile postale să se adreseze la:
Apotheker
A. Thierry's Balsam Fabrik
în Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Cumpărătorilor en gros li se of. scădămint convenabil.

La expozițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și de metal a lui

(34) 24-52

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabric

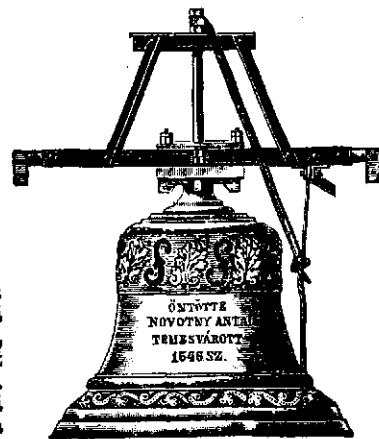

lature prin ceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, carl sunt provădute în partea superioară — ca violina — cu găuril după figura S și pentru aceea aŭ un ton mai intensiv, mai adinc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminosă, de cât cele de sistem vechi, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 408 kg. făcut după sistemul vechi. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de țoce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se aŭ tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

Indispensabil și neintrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în toate țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căutată, sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în tota lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bôlelor interne, de piept, plumân, stomac și ficat. Folosit ca mijloc estern. este cel mai renumit

remediū de tămăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marca de apărare verde, autentic registrată în toate statele și provădută cu capsula de metal, ce poartă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane borcane. — 12 borcane micl s'aŭ 6 mari duble, spedate franco 4 corone. — Un borcan de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depositeilor din lume 1 coronă 40 fileri. — Se espedeză numai pe lângă trimiterea anticipativă a prețului.

UNSOREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătoare de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsore s-a vindecat un os-scarabău, ivit înainte de aceea cu 14 ani și declarat incurabil. Bôla de ôse și în timpul din urmă un morb gangrenos, greu și vechi de 22 ani, numit **rac.** Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; răcorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înnoie și curată toate ranele provădute prin impunșeturi. O doză spedată franco costă 1 coronă 80 fileri după primirea prețului. La comande mai mari scădămint.

Producție anuală 100.000 doze.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din tota lumea. Imitațiile să pot încunjura urmărind cu atențiune fie care borcan, care poartă inscripția: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Cei cari n-au deposit la îndemână, să se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 25-25